

Anna meille jokapäiväinen leipämme

Muutamit viime kuukaudet on eri medioissa toivotettu, että taloudellinen taantuma, jollei jopa lama, on tulossa. Olemme saaneet kuulla miten pörssikurssit ovat jo romahtaneet, irtisanomisten ja lomautusten määrä on kasvanut ja että asiantuntijat pohdiskelevat, kuinka paljon asuntojen hinnat tulevatkaan laskemaan. Positiivisia uutisia talouden tulevasta suunnasta ei juurikaan ole esitetty paitsi ehkä se, että Suomen talouden lähtökohdat ovat kuulemma huomattavasti paremmat kuin 1990-luvun alussa, jolloin lama koetteli Suomea.

Viime syyskuussa pohjoismaisessa leipomoalan kokouksessa Islannissa paikallinen elinkeinoelämän edustaja kertoi, että inflaatio Islannissa oli tuolloin 14,5 % ja lainakorko 17-18 %. Totesimme esityksen kuultuamme, että aika hurjalta kuulostaa mutta tilanahan on samanlainen kuin meillä parikymmentä vuotta sitten. Yhdysvalloista alkanut taloudellinen taantuma oli siirtymässä Eurooppaan. Muutamaa viikkoa myöhemmin Islannin talous romahtikin ja islantilaisia pankkeja ruvettiin ottamaan valtion haltuun, samalla tavalla kuin Yhdysvalloissa. Fortumin hallituksen puheenjohtaja Peter Fagernäs on todennut (Talouselämä 38/2008) tästä pankkien kansallistamisesta varsin sarkastiseen sävyyn, että ”siinä näkyy kapitalistisen järjestelmän tehokkuus, parissa viikossa kapitalismi itse sosialisoi pankit, mitä sosialistit eivät pystyneet tekemään sadassa vuodessa”.

Mutta ehkä lama voi saada aikaan myös jotain positiivista. Yleensä kun tapahtuu jotain tavallisuudesta poikkeavaa, myös ihmisten käyttäytyminen muuttuu. Jos tavallisena päivänä junassa tai linja-autossa joku aloittaa keskustelun vierustoverinsa kanssa, henkilöä pidetään vähintäänkin häiriintyneenä. Mutta jos esimerkiksi lumimyrskyn, liikenneonnettomuuden tai jonkun muun poikkeuksellisen tilanteen vuoksi samaiset matkustajat joutuvat odottelemaan liikenteessä, keskustelun aloittaminen on sallittua, ellei jopa suotavaa. Samoin silloin, kun jossakin toimitalossa tulee ns. vahinkohälytys mahdollisen tulipalon varalta ja koko toimitalon henkilökunta joutuu poistumaan pihalle odottamaan palokunnan saapumista. Tällöin eri kerroksissa työskentelevät henkilöt, jotka ovat jo vuosikausia nähneet toisensa esimerkiksi toimistotalon ruokalassa, mutta eivät ole koskaan vaihtaneet sanaakaan keskenään, voivatkin yhtäkkiä keskustella avoimesti tapahtuneesta hälytyksestä ja sen tuomasta hämmennyksestä. Näin poikkeukselliset tilanteet johtavat myös uusien tuttavuuksien syntymiseen. Ehkä mahdollisella taloudellisella lamalla on myös positiivisia vaikutuksia ihmisten toimintaan ja käyttäytymiseen, kun ihmiset joutuvat ainakin hetkeksi pysähtymään ja miettimään tulevaisuuttaan?

Yksi leipomoalan positiivisista piirteistä on aina ollut vahva yhteenkuuluvuuden tunne. Vaikka leipurit kilpailevat toistensa kanssa välillä ’verisesti’, se ei kuitenkaan ole esteenä vähintään

hyvälle yhteistoiminnalle, ja joskus jopa ystävyydelle. Näin on aina ollut, on kyseessä ollut sitten nousukausi tai taloudellinen lama. Eräs eläkkeellä oleva leipuri kertoi nuorena miehenä ajatelleensa nähdessään kilpailevan leipomon pakettiauton, että siitä olisi mukava ’pamauttaa’ renkaat rikki. Mutta kun leipuri oli paikallisten leipureiden yhteisessä illanvietossa tutustunut kilpailijaansa, hän kertoi huomanneensa, että kukaan muu ei ymmärrä hänen ongelmiaan niin hyvin kuin tuo toinen leipuri.

Samantyyppinen tilanne on havaittavissa myös muissa Pohjoismaissa ja yleisemminkin Euroopassa. Leipurit ympäri Eurooppaa kokevat tietynlaista yhteistä ylpeyttä. Tämä tulee hyvin esille kansainvälisen leipomoalan järjestön UIB:n entisen pääsihteerin antamista ohjeista, jotka hän lähetti UIB:n jäsenmaille eläkkeelle siirryttyään. Lue niistä tarkemmin sivulta 8.

Näissä ohjeissa tuotiin esille myös aina ajankohtainen kasku, joka jo tässä kohtaa on syytä kertoa: Coca-Cola -yhtiön johtaja oli käymässä Vatikaanissa ja tarjosi 100 000 dollaria siitä, että ruokouksen sanat ’anna meille jokapäiväinen leipämme’ muutettaisiin muotoon ’anna meille jokapäiväinen Coca-Colamme’. Paavin sihteerit kieltäytyi jyrkästi ja piti ehdotusta sopimattomana. Mutta kun johtaja korotti tarjouksen 1 000 000 dollariin, niin sihteerit rupesi epäroimään, soitti paaville ja kysyi: ”Pyhä ylhäisyys, kuinka kauan sopimuksemme leipureiden kanssa on vielä voimassa?”

Vuosi on taas vierähtänyt ja on joulun odotuksen aika. Leipuri-lehti ja Suomen Leipuriliitto ry toivottavat lehtemme lukijoille Hyvää joulua ja onnellista uutta vuotta.

”Vaikka leipurit kilpailevat toistensa kanssa välillä ’verisesti’, se ei kuitenkaan ole esteenä vähintään hyvälle yhteistoiminnalle, ja joskus jopa ystävyydelle.”

M. Väyrynen

Mika Väyrynen

